

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خمس در قرآن

﴿ وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ ءَامَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقَىٰ أَجْمَعِينَ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ ﴾ (سوره انفال آیه ۴۱)

« و بدانید هر چیزی را که از راه جهاد یا کسب و کار یا هر طریق مشروعی [به عنوان غنیمت و سود به دست آوردید یک پنجم آن برای خدا و پیامبر و خویشان پیامبر، و یتیمان و مسکینان و در راه ماندگان (از خاندان پیامبر) است ، اگر به خدا و آنچه بر بنده‌اش روز جدا کننده حق از باطل ، روز رویارویی دو گروه [مؤمن و کافر در جنگ بدر] نازل کردیم، ایمان آورده‌اید و خدا بر هر کاری تواناست»

نگاهی دقیق تر به آیه خمس (تفسیر حجت الاسلام قرائتی از آیه خمس)

۱- واژه‌ی «غنیمت» و «گرامت»، هر یک شش بار در قرآن آمده است. همان گونه که گرامت شامل هر گونه ضرر مالی می‌شود، نه فقط ضرر جنگی، غنیمت هم نه تنها درآمد جنگی، بلکه هر گونه منفعتی را دربرمی‌گیرد.
در لغت نامه مفردات راغب آمده است: به هر چیزی که انسان بدست می‌آورد، غنیمت گفته شده است.
امام صادق علیه السلام در ذیل آیه خمس فرمودند : سوگند به خدا که مراد آیه خمس درآمدهای روزمره مردم است. (تهذیب ، ج ۱ ، ص ۳۹۰)

۲- بسیار روشن است که خداوند نیازی به خمس ندارد ، بنا بر این سهم خدا ، برای حاکمیت قانون خدا و ولایت رسول ، تبلیغات و رساندن ندای اسلام به گوش جهانیان ، نجات مستضعفان و جلوگیری از مفسدان است. بر پایه‌ی روایات ، سهم خدا در اختیار رسول و سهم رسول و پس از او، در اختیار امام معصوم است. و این سه سهم در زمان غیبت امام، در اختیار نواب خاص و یا نواب عام او یعنی مجتهد جامع الشرائط و مرجع تقلید قرار داده می‌شود. از مصارف دیگر خمس در روایات، یتیمان و مساکین و در راه ماندگان از سادات بنی هاشم است، چون گرفتن زکات بر فقرای سادات حرام است، پس باید از طریق خمس، نیازهای آنان تأمین شود.

۳- در کمتر آیه ای مربوط به احکام، این همه تأکید پی در پی آمده است. کلمات «واعلموا ، انما ، من شی ، فان ، لله خُمسه (بجای خمسه لله) و ان کنتم آمنتم» نشان تأکید است.

۴- برای تهییج مردم می‌فرماید: اگر ایمان دارید، خمس بدهید. بنابراین پرداخت خمس از لوازم ایمان شناخته شده است.

۵- جمله «فان لله خُمسه» (که به اصطلاح جمله اسمیه است) بیانگر این است که این حکم دائمی است، نه موقت و موسمی. به علاوه چیزی که نشانه ایمان است نمی‌تواند موقت باشد.

۶- کلمه «واعلموا» در اول آیه به معنای آن است که باید خمس دادن باورتان بیاید و مسئله را جدی بگیرید. راستی عجیب است که شرکت در جبهه، کنار پیامبر بودن، اهل نماز و روزه بودن، عقاید سالم داشتن، از مهاجرین، انصار و سابقین بودن، مجروح شدن و بالاخره بر سپاه کفر پیروز شدن به تنهایی کافی نیست، زیرا با آن همه کمالات باز هم قرآن می‌فرماید: ای رزمندگان پیروز! اگر ایمان دارید خمس غنائم را بپردازید. اگر به بعضی از دستورات مثل جهاد و نماز عمل کردید، ولی به دستور خمس عمل نکردید، ایمان واقعی ندارید.

آثار و برکات خمس

۱- ضمانت بهشت

شخصی نزد امام باقر علیه السلام آمد و خمس مال خود را پرداخت، امام فرمود: بر من و پدرم لازم است که بهشت را برای شما ضمانت کنیم. (وسائل، ج ۹، ص ۵۲۸)

۲- کفاره گناهان و ذخیره قیامت

امام رضا علیه السلام فرمود: خارج کردن خمس مال، وسیله آمرزش گناهان و ذخیره قیامت و روز نیاز شماست. (وسائل، ج ۹، ص ۵۳۸)

۳- شمول دعای امام

امام رضا علیه السلام فرمود: خمس، کمک ما بر حفظ مکتب است، سپس فرمود: تا میتوانید خودتان را از دعای ما محروم نکنید. (وسائل، ج ۹، ص ۵۳۸)

۴- کلید رزق و برکت در مال

امام رضا علیه السلام فرمود: پرداخت خمس کلید رزق شماست. (وسائل، ج ۹، ص ۵۳۸)

۵- نسل پاک

در روایات می خوانیم: «لتطیب ولادتهم» (وسائل، ج ۹، ص ۵۴۷) پرداخت خمس، مال را پاک و مال پاک مقدمه نسل پاک است.

۶- پاکی مال

امام صادق علیه السلام فرمود: من از گرفتن درهم شما هدفی جز پاک کردن شما ندارم، زیرا وضع مالی من امروز خوب است. «ما ارید بذلک الا ان تطهروا» (وسائل، ج ۹، ص ۴۸۴)

۷- فقر زدائی از خاندان رسالت

امام کاظم علیه السلام فرمود: خداوند نیمی از خمس را برای فقر زدائی از بستگان پیامبر که از زکات و صدقات محرومند قرار داد. «و جعل للفقراء قرابة الرسول نصف الخمس فاغناهم به عن صدقات الناس...» (وسائل، ج ۹، ص ۵۱۴)

۸- نظم و حساب در سرمایه

کسی که حساب سال دارد و خمس می دهد، در واقع شخصی حسابگر، منظم و دقیق است و میزان درآمد و مصرفش مشخص است. امام باقر علیه السلام فرمود: «الکمال کلّ الکمال: التّفقه فی الدّین والصبر علی النّائبه و تقدیر المّعیشه» (تحف العقول، ص ۳۰۱) بالاترین کمال در سه چیز است: شناخت عمیق دین، صبر در برابر ناملايمات و نظم و برنامه در زندگی

۹- داستانی از یک عنایت ویژه

زنی به نام شطیطه یک درهم پول و یک کلاف نخ را از نیشابور برای امام کاظم علیه السلام به عنوان خمس فرستاد و از کمی مال خود عذرخواهی کرد و گفت: «انّ الله لا یستحیی من الحق» امام درهم و کلاف را پذیرفت و فرمود: سلام مرا به این خانم برسانید و این چهل درهم و این پارچه ای که جزو کفن خودم هست به او بدهید، او چند روزی بیشتر زنده نیست ولی همین که از دنیا رفت من برای نماز بر جنازه او به نیشابور خواهم آمد. (بحار، ج ۴۸، ص ۷۴)

بخشی از سخنرانی حجت الاسلام قرآتی درباره خمس

سه تا حدیث در یک دقیقه. ۱- امام جواد فرمود به شیعیان من بگوئید، من امام جواد هستم، ضامن هستم (اگر) خمس بدهید مالتان کم نشود. امام جواد ضامن شده (اگر) خمس بدهید مالتان کم نشود. (ما خیال می کنیم به ظاهر کم می شود ولی در باطن زیاد می شود. مثل درخت انگوری که کشاورز می آید شاخه هایش را قیچی می کند، هر کس نگاه کند فکر می کند درخت کوتاه شده در حالی که میوه این درخت با این کار بیش تر می شود) ۲- بیست ثانیه دوم امام کاظم فرمود من امام کاظم هستم اگر پول حقی را (مثل خمس و زکات و امثال اینها) ندهید، خدا جوری زندگیتان را تاب می دهد که دو برابرش را در راه باطل خرج کنید. یعنی پنج میلیون خمس می شود نمی دهی، خدا یک مشکل ده میلیونی پیش پایت می گذارد. این هم بیست ثانیه دوم ۳- بیست ثانیه سوم، امام رضا فرمود، همین که می رویم پابوسش، امام رضا فرمود، کسی (که) خمس ندهد ما اهل بیت در حق او دعا نمی کنیم، بخاطر دو فلس پول خودتان را از دعا محروم نکنید. (برنامه درسهایی از قرآن سال ۸۵. ج ۱، ص ۵)

خمس در روایات

- ❖ امام کاظم علیه السلام فرمود: خمس مالتان را بدهید تا رزق شما حلال شود، سپس فرمود: این کلام سختی است که جز افراد با ایمان امتحان شده، تحمل آن را ندارند. (وسائل، ج ۹، ص ۴۸۴)
- ❖ امام زمان علیه السلام فرمود: «لعنة الله والملائكة والناس اجمعين على من استحل من مالنا درهماً» لعنت خدا و فرشتگان و مردم بر کسی که یک درهم مال ما را حلال بشمارد (وسائل، ج ۹، ص ۵۴۱) و در روایت دیگر فرمود: ما دشمن این گونه افراد هستیم. (وسائل، ج ۹، ص ۵۴۰)
- ❖ در بعضی احادیث می خوانیم: «من استحل منها شيئاً فامسكه فانما ياكل النيران» کسی که بخشی از خمس را حلال پندارد و آن را نپردازد، گویا آتش می خورد. (وسائل، ج ۹، ص ۵۵۰)
- ❖ امام باقر علیه السلام فرمود: از سخت ترین شرائطی که مردم در قیامت دارند وضعیت تارکان خمس است. (وسائل، ج ۹، ص ۵۴۵)

وسوسه های شیطانی درباره خمس

- ۱- گاهی انسان بر اثر وسوسه شیطان می گوید: من کارهای خیر زیادی کرده ام به فقراء کمک می کنم، به بستگان سر می زنم اموالی را وقف یا وصیت می کنم، بنابراین خمس دادن لازم نیست. در حالی که اگر انسان هزار مستحب انجام دهد جبران یک واجب نمی شود. ما بنده خدا هستیم و باید هرچه را او گفت و هر گونه که او خواست عمل کنیم، نه آنچه را سلیقه خودمان تشخیص می دهد، و بدتر آنکه سلیقه خودمان را به جای حکم خدا حساب کنیم.
 - ۲- بعضی می گویند: ما خمس را خودمان به فقرا می دهیم و نیازی نیست که به فقیه جامع الشرائط بپردازیم، این افراد نمی دانند که خمس عبادت است و در عبادت تعبد و مراعات دستور ضروری است. قرآن با صراحت، گیرنده خمس را «ذی القربی» یعنی امام معصوم دانسته و امام معصوم فقیه عادل را جانشین خود قرار داده که باید مجاری امور به دست او باشد و در حوادث واقعه به او مراجعه کرد و او حرف آخر را بزند.
- همچنین ناگفته پیداست که اهداف الهی و نبوی برای زمان خاصی نیست و چون اهداف ابدی است نیاز به بودجه ابدی دارد. در این زمان که دست ما به پیامبر و امام نمی رسد سهم آنان را باید به کسانی بدهیم که نزدیکترین افراد به پیامبر و امام باشند، علم و فکر، اعتقاد، زهد، شجاعت، بصیرت و تقوای آنان شبیه پیامبر و امام باشد، از علوم آنان بهره وافر داشته و اگر معصوم نیستند از حد اعلا عدالت برخوردار باشند.

در روایات برای فقهای متقی تعبیراتی به چشم می خورد از جمله: دژهای اسلام، اُمنای اسلام، وارثان انبیا، اُمنای پیامبران، کفیلان ایتم اهل بیت علیهم السلام و کسانی که مجاری امور و احکام را در دست دارند و امین بر حلال و حرام هستند (کتاب خمس آیه الله نوری همدانی، ص ۷۴۰ به نقل از عوائد نراقی، وسائل و مستدرک الوسائل، ابواب صفات قاضی) این تعبیرات ما را راهنمایی می کند که در این زمان حق خدا و رسول و امام را به این افراد که جانشینان پیامبرند بدهیم و آنان در راه تقویت عقائد و توسعه فرهنگ دینی و تبلیغ و ارشاد و عزت اسلام و مسلمین و مصالح آنان صرف نمایند.

۳-گاهی می گویند: بسیاری از مردم خمس نمی دهند، ما نیز مثل همه. پاسخ آن است که در قیامت هر کس باید پاسخگوی رفتار خود باشد و حساب افراد، جداگانه بررسی می شود. بنابراین ملاک عمل باید عقل و دستور خداوند باشد نه جامعه. جمله معروف: «خواهی نشوی رسوا هم رنگ جماعت شو» بسیار نابجاست. اگر یک کشتی در حال غرق شدن بود و اکثر مسافرانش بخاطر ندانستن شنا غرق شدند، آیا صحیح است که چند نفری که شنا می دانند خودشان را غرق کنند و بگویند: خواهی نشوی رسوا هم رنگ جماعت شو!! حضرت علی علیه السلام می فرمود: از رفتن در راه حق بخاطر کمی افراد نترسید. (نهج البلاغه، حکمت ۲۰۱) مگر حضرت ابراهیم یک موحد در برابر انبوه مشرکان نبود. مگر پیامبر اسلام صل الله علیه وآله در آغاز بعثت تنها نبود. به هر حال غفلت اکثریت از خمس و زکات، دلیل سرباز زدن دیگران نمی شود.

تفاوت خمس و زکات با مالیات

گاهی می گویند: ما که به دولت اسلامی مالیات می دهیم، دیگر خمس و زکات برای چه؟ در پاسخ به این سؤال، به تفاوت‌هایی که میان خمس و زکات با مالیات است اشاره می کنیم:

تفاوت اول مالیات، هزینه ای است که شما می پردازید تا دولت، رفاه شما را بیرون منزل تأمین کند. مثلاً بیرون منزل شما بوستانی احداث کند همان گونه که خود نیز در منزل باغچه احداث می کنید. هر کسی حیاط منزل خود را موزائیک یا سنگ می کند، به دولت نیز مالیات می دهد تا بیرون منزلش را اسفالت کند و ... بنابراین مالیات، خرج خود شما می شود و نظیر پولی است که شما در منزل برای زندگی شخصی هزینه می کنید. با این تفاوت که آنچه در منزل خرج می کنید مستقیم است و آنچه در بیرون خرج می شود به واسطه مالیاتی است که به دولت می دهید.

تفاوت دوم پرداخت خمس و زکات، به عنوان یک عبادت است و در آن قصد قربت لازم است که اگر نباشد عمل قبول نمی شود. بر خلاف مالیات که قصد قربت نمی خواهد و نوعاً با اکراه پرداخت می گردد.

تفاوت سوم خمس، زیر نظر عالمترین، محبوبترین، با تقواترین فردی که با تحقیق انتخاب شده، یعنی فقیه عادل مصرف می شود، بر خلاف مالیات که چنین شرطی در آن نیست. به علاوه اتصال طبقه محروم با عالم ربانی زمینه پندپذیری و اطاعت از خدا و رسول است.

تفاوت چهارم خمس را از مازاد مخارج سالانه می گیرند، ولی مالیات از اصل درآمد مردم گرفته می شود.

سوال: آیا در صدر اسلام خمس و مالیات بوده؟

در جواب باید گفت که حضرت علی علیه السلام در حکومت خود هم خمس و هم مالیات دریافت میکردند. که سند روایات آن به این ترتیب است: (وسائل الشیعه، ج ۹، کتاب خمس، باب ششم، ح ۱) (سنن بیهقی، ج ۴، ص ۱۵۶) (وسائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۱۵۱)

ذکر این نکته نیز ضروری است که پرداخت مالیات و هر نوع انفاقی (مثل صدقه، هدیه، قریانی و ساختن مسجد و مدرسه) طبق نظر مراجع تقلید جزو خمس محسوب نمی شود.

در برخی موارد مسلمانان باید یک پنجم مال خود را برای مصارف مشخصی بپردازند. آن موارد عبارتند از : ۱- آنچه از خرج سال زیاد بیاید (منفعت کسب) ۲- معدن ۳- گنج ۴- غنائم جنگی ۵- جواهری که با فرو رفتن در دریا بدست آید ۶- مال حلال مخلوط به حرام ۷- زمینی که کافر ذمی از مسلمانی بخرد. (آنچه بیشتر مورد ابتلا می باشد مورد اول (منفعت کسب) است که برخی احکام آن بیان میشود)

تعاریف

۱- **سال خمسی** : در محاسبه خمس ابتدای سال اولین درآمد و پایان آن گذشتن یک سال شمسی (یا قمری) است. برای مثال روزی که یک کارمند اولین حقوق خود را دریافت میکند اول سال خمسی اوست. (در مسائل مربوط به خمس هر جا سخن از سال به میان می آید منظور سال خمسی است، مثلاً وقتی گفته میشود سر سال خمسش را پرداخت کند یعنی سر سال خمسی) نکته : کسی که سالیانی از بلوغ او گذشته و در این مدت درآمدهایی داشته ولی خمس نپرداخته ، باید با مراجعه به مرجع تقلید خود یا نماینده وی خمس مالش را محاسبه کند و روز حسابرسی و پرداخت خمس ، اول سال خمسی او خواهد بود.

۲- **مؤونه** : به مخارجی گفته میشود که در زندگی هزینه میگردد و به آنها خمس تعلق نمیگیرد و شامل موارد زیر است: خوراک ، پوشاک ، خانه مسکونی ، وسائل زندگی (فرش، یخچال، رایانه...) ، وسایل نقلیه (که برای کسب درآمد از آنها استفاده نمی شود) ، وسائل تحصیل ، مخارج ازدواج ، مخارج سفرهای زیارتی و سیاحتی ، حقوقی که بر عهده شخص است (مانند دیه و کفاره و نذر) ، هدیه ، صدقات ، خیرات ، مخارج زندگی واجب النفعه از قبیل پدر مادر و فرزند نیازمند ، مهریه توضیح : هزینه های زائد بر نیاز و شأن افراد ، جزء مؤونه محسوب نمیشود. بنابراین اگر بیشتر از این مقوله صرف کند؛ به گونه ای که عرفاً اسراف شمرده شود ، باید سر سال خمس آن را بپردازد.

نکته: طلای زیورات مؤونه بوده و خمس ندارد اما سکه بهار آزادی جزء مؤونه نبوده و سر سال خمس دارد.

۳- **دست گردان** : دست گردان آن است که کسی به اموالش خمس تعلق گرفته و نمیتواند فوراً کل آن را پرداخت کند یا اینکه با پرداخت آن در عسر و حرج قرار میگیرد ، در این صورت خمس آن را به مجتهد جامع شرایط یا نماینده اش میدهد ، سپس همان را از او قرض می کند تا به تدریج در آینده بپردازد. (یعنی با این کار خمس تبدیل به بدهی میشود و فایده آن این است که می تواند در اموالی که خمس به آنها تعلق گرفته تصرف کند و اگر با آنها تجارت کند، سود حاصل، از آن او خواهد بود، در حالی که بدون دست گردان، تصرف در مالی که به آن خمس تعلق گرفته ، حرام و در صورت تجارت، تنها مالک بخشی از سود خواهد شد نه همه آن ، همچنین نماز خواندن در لباس و زمینی که خمس آن داده نشده اشکال دارد و طواف خانه خدا با لباس احرامی که خمس آن داده نشده باطل است ولی در صورت دست گردان این مشکلات وجود ندارد)

بررسی خمس برخی اموال مکلف (بر اساس نظر مراجع تقلید زنده)

۱- **ارث** : اگر از خویشان نزدیک به انسان ارث برسد به فتوای همه مراجع خمس ندارد ولی اگر میت خمس بدهکار است همه مراجع به جز آیت الله سیستانی میفرمایند: وارث باید خمس آن را پرداخت کند؛ و آیت الله سیستانی در این باره میفرمایند: اگر میتی که خمس بدهکار بوده التزام عملی یا اعتقادی به خمس نداشته پرداخت خمس بر ورثه واجب نیست.

۲- **هدیه ، عیدی ، جایزه** (مصادیق آن پاداش بازنشستگی ، سوغاتی ، انعام ، بن دانشجویی ، پول تو جیبی که فرزند از پدر میگیرد): آیات عظام امام راحل ، خامنه ای و نوری همدانی: هدیه خمس ندارد

بقیه مراجع : چنانچه از مخارج سال زیاد بیاید باید خمس آن را بدهد

۳- **سرمایه ، ابزار کار** (مثل تاکسی) و **محل کسب** (مغازه یا مطب)

سرمایه اگر از اموالی که متعلق خمس نیست مثل ارث و مهریه تهیه شده باشد به فتوای همه مراجع خمس به آن تعلق نمی گیرد

سوال: کسی که با سختی سرمایه ای را (از راه کسب و کار) تهیه کرده است که اگر خمس آن را بدهد با بقیه اش نمی تواند کاری را شروع نماید که با آن میخواهد امرار معاش کند آیا باید خمس این سرمایه را بدهد؟
آیات عظام امام راحل ، سیستانی ، مکارم شیرازی : چنانچه با پرداخت خمس آن (هر چند بصورت اقساط) نمی تواند امرار معاش کند، خمس ندارد.

آیات عظام خامنه ای، صافی و وحید خراسانی: خمس دارد ، ولی میتواند با حاکم شرع دست گردان کند.

۴- درآمد پس انداز شده

سوال: آیا به پولی که برای خرید وسایل ضروری زندگی ذخیره می شود، خمس تعلق میگیرد؟
آیات عظام امام راحل ، سیستانی ، مکارم و وحید خراسانی : چنانچه سال خمسی از آن بگذرد خمس دارد.
آیت الله نوری همدانی: اگر بدون پس انداز کردن ، نمی توانند وسایل مورد نیاز خود را در آینده تهیه کنند ، خمس ندارد.
آیت الله خامنه ای: اگر برای تهیه وسایل مورد نیاز در آینده نزدیک (مثلاً تا سه ماه پس از سال خمسی) پس انداز شده باشد و با پرداخت خمس آن نتواند آنها را تهیه کند، خمس ندارد.

۵- حقوق بازنشستگی

آیات عظام امام راحل ، سیستانی و وحید خراسانی: چنانچه طبق قرارداد، باید پس از بازنشستگی حقوق را دریافت دارد ، جزء درآمد سال محسوب می شود و اگر از مخارج سال زیاد آمد ، خمس دارد. اما اگر در دوران خدمت مقداری از حقوق شخص کسر شده و بعد از زمان خدمت به او می دهند ، فوراً خمس دارد.
بقیه مراجع: حقوق بازنشستگی جزء درآمد همان سال (بازنشستگی) محسوب میشود و اگر چیزی تا آخر سال از آن باقی بماند ، خمس دارد.

۶- پولی که شخص به دیگران قرض می دهد

اگر از درآمد بین سال قرض داده در این صورت به فتوای همه مراجع عظام اگر دریافت قرض برای او در پایان سال خمسی ممکن باشد باید خمس آن را در پایان سال بدهد و اگر دریافت آن ممکن نباشد تا آن را دریافت نکرده، پرداخت خمس آن واجب نیست. ولی پس از دریافت، واجب است خمس آن را بپردازد.

۷- باقی مانده آذوقه در آخر سال

آذوقه چیزی است که با مصرف آن از آن کاسته شود مثل خوراک و وسایل بهداشتی آرایشی؛ بنابراین شامل چیزهایی مثل فرش و یخچال نمیشود. به فتوای همه مراجع آذوقه باقی مانده در آخر سال خمس دارد (به قیمت آخر سال).
برای مثال فرض کنید اول سال خمسی ما ۲۱ اردیبهشت ۹۳ بوده ، سالهای آینده در همین تاریخ یعنی ۲۱ اردیبهشت هر چقدر خوراکی و آذوقه های دیگر در خانه داریم را به قیمت روز محاسبه میکنیم؛ مثلاً ماه پیش (۲۱ فروردین) ۲۰ کیلو برنج به قیمت هر کیلو ۴۵۰۰ تومان خریده ایم و الان (۲۱ اردیبهشت) حدود ۱۰ کیلو از آن باقی مانده و هر کیلو در سر سال خمسی (۲۱ اردیبهشت) قیمتش ۵۰۰۰ تومان شده است بنابراین قیمت کل آن ۵۰ هزار تومان میشود و به همین ترتیب قیمت بقیه آذوقه نذیر گوشت و میوه و روغن و شامپو و... را حساب کرده و با هم جمع میکنیم و یک پنجم آن را به عنوان خمس به دفتر مرجع تقلید خود یا به روحانیونی که این مبلغ را به دفاتر مراجع تقلید تحویل میدهند ، میدهیم.البته اگر در سایر موارد مانند سرمایه و پس انداز نیز خمس شامل حال ما می شود آنها را هم به مبلغ آذوقه باقی مانده اضافه کرده و سپس خمس آن را حساب میکنیم.

• منابع اصلی : ۱- کتاب خمس و زکات حجت الاسلام قرائتی ۲- کتاب احکام خمس سید مجتبی حسینی

• احکامی که در این مقاله ذکر شده بسیار مختصر است؛ برای آگاهی بیشتر به منابع معرفی شده مراجعه کرده یا با دفتر مرجع تقلید خود تماس بگیرید.

• لطفاً جهت اشاعه فرهنگ دینی این برگه را کپی کرده و در اختیار دیگران قرار دهید.